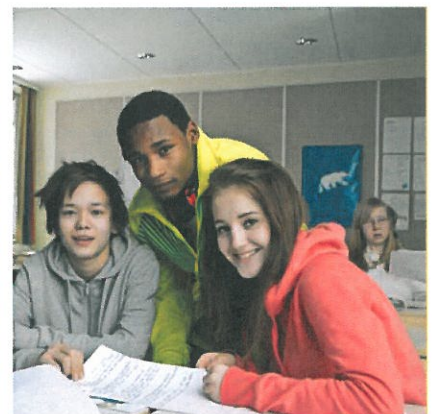

Globaalin vastuun strategia

3.9.2012

GLOBAALIN VASTUUN STRATEGIA

Sisältö

1. Johdanto
2. Globaalin vastuun linjaukset Helsingin kaupungin toiminnassa
  - Globaalin vastuun määritelmä
  - Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu
  - Hankinnat
  - Maahanmuutto ja monimuotoisuus
  - Kansainvälinen yhteistyö
  - Taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta
  - Henkilöstö
3. Strategian täytäntöönpano ja seuranta

3.9.2012

---

1. JOHDANTO

Kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymään strategiaohjelmaan 2009–2012 sisältyy globaalin vastuun strategian valmistelu valtuustoon. Kaupunginhallitus on iltakoulussa 2.11.2009 merkinnyt tiedoksi esiselvityksen globaalin vastuun strategian valmistelusta. Kaupunginjohtajan 22.9.2010 asettaman työryhmän ehdotus globaalin vastuun strategiaksi ja taustamuistioksi valmistui 2.3.2012. Ehdotuksesta ja taustamuistiosta lauta- ja johtokunnilta sekä virastoilta saatujen lausuntojen pohjalta on viimeistelty globaalin vastuun strategia.

Kuntalain 1. pykälän mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan. Globaalit vuorovaikutussuhteet vaikuttavat nykyään merkittävästi ja kasvavasti kuntien toimintaan kaikilla toimialoilla ja myös kuntalaisten arkeen. Toisaalta kuntien omalla toiminnalla on vaikutuksia kaikkialla maailmassa. Kuntien onnistuminen kuntalain asettamissa tavoitteissa edellyttää siten etenevässä määrin kuntien oman toiminnan globaalin toimintaympäristön ymmärtämistä sekä kuntien aktiivista pyrkimystä omalta osaltaan vaikuttamaan globaaliin kehitykseen. Tilanne on maailmanlaajuisesti paikallishallinnolle vielä uusi ja haastava. Helsinki pyrkii olemaan kansainvälisesti aloitteellinen, kehittyvä ja osaava toimija globaalin vastuun kantamisessa paikallisesti.

3.9.2012

---

2. GLOBAALIN VASTUUN LINJAUKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA

Globaalin vastuun määritelmä

Strategiaohjelmasta ja kansallisista globaalien vastuun teemoista voidaan johtaa kunnan globaalien vastuun piiriin kuuluviksi alueiksi:

- paikalliset toimet ilmastonmuutoksen ja rajat ylittävien ympäristösuojelukysymysten ratkaisemiseksi
- hankintojen globaalia ulottuvuutta sisältävät ympäristövaikutukset ja sosiaaliset vaikutukset
- maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyvät paikalliset toimet
- kansainvälisen toiminnan linjaukset
- taloudenhoitoon ja rahoitusmarkkinoihin liittyvät rajat ylittävät toimenpiteet
- työhön ja henkilöstöön liittyvät toimenpiteet.

Ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen liittyvät kaikkiin tarkasteltaviin alueisiin.

Globaalisen vastuun ulottuvuuksista valtion toimivaltaan selkeästi kuuluvat alueet ovat:

- globalisaation taloudellinen hallinta ja sääntely
- kansainväliset talouteen ja verotukseen liittyvät sopimukset ja lainsäädäntö
- maailmanlaajuiset kehityskysymykset ja kehitysyhteistyö
- kansainvälinen turvallisuus
- ihmisoikeudet
- kansainvälinen liikkuvuus

Globaaliin vastuuseen liittyen kaupungin strategioissa ja toimintaohjelmissa on valmiiksi määriteltynä periaatteellisia linjauksia, tavoitteita ja yksityiskohtaisia toimenpiteitä. Globaalit kysymykset ovat haaste kaupungin kaikilla toimialoilla. Globaalien vastuun kantaminen on kaupungin toiminnan kokonaisvaltaista laatua ja sen kehittämistä

Taustamuistioon on koottu olemassa olevia tai valmisteilla olevia linjauksia. Näistä on tiivistetty globaalien vastuun strategian linjaukset. Kaikkia linjauksia ei ole yksityiskohtaisesti tai toimenpidetasolla toistettu globaalien vastuun strategiassa. Erityisesti hankintastrategia ja ympäristöpolitiikka sisältävät globaalien vastuun edistämiseen liittyviä toimenpiteitä. Toimenpiteistä globaalien vastuun strategiaan on sisällytetty vain uudet ehdotukset.

3.9.2012

Ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu

Helsinki on eturivin toimija ilmastonmuutoksen hillinnässä. Kaupunki vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 20 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Pitkän aikavälin tavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen tätäkin suurempi leikkaaminen Suomen ja EU:n linjausten mukaisesti.

Uusiutuvien energialähteiden osuus energiantuotannossa nostetaan 20 %:iin vuoteen 2020 mennessä.

Ruokakulttuurin kehittämisessä kaupunki pyrkii toimimaan ruoan laadun ja paremman maun puolesta, ja samalla pienentämään julkisen ruokapalvelun ja helsinkiläisten ruokaketjun ekologista jalanjälkeä ja torjumaan ilmastonmuutosta.

Helsinki on eturivin toimija ympäristönsuojelussa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Kaupungin ympäristöpoliittiset tavoitteet pidetään jatkuvalla päivittämisellä ajan tasalla. Kaupunginvaltuusto käsittelee ympäristöraportin vuosittain.

Helsinki tehostaa Itämeren suojelua mm. kansainvälisellä yhteistyöllä. Tavoitteena on vaikuttaa vesien tilaan paikallisesti ja koko Itämeren piirissä.

Hankinnat

Ympäristö

Kestävä kehitys huomioidaan järjestelmällisesti kaupungin hankinnoissa. Kilpailutusten yhteydessä arvioidaan kestävä kehityksen vertailu- ja valintaperusteiden käytön mahdollisuus.

Kilpailutusten seurauksena syntyvissä sopimuksissa on aina joko tarjolla kestävä kehityksen mukaisia vaihtoehtoja tai sopimusten kautta ostettavat materiaalit ja palvelut on tuotettu kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti, mikäli näin on markkinat ja hankinnan luonne huomioiden mahdollista menetellä.

Helsinki pyrkii huomioimaan hankinnoissaan ja toimintansa järjestämisessä hankkimiansa ja käyttämiensä materiaalien ja palvelujen koko elinkaaren.

3.9.2012

Sosiaalinen

Helsinki noudattaa hankintatoiminnassaan kansainvälisen työelämän perusnormeja mm. lapsityövoiman käytön vähentämiseksi.

Kaupunki noudattaa aina tilaajavastuulakia ja kaupungin omaa harmaan talouden ohjetta. Harmaan talouden torjumiseksi kaupunki varmistaa, että sen hankinnoissa käytettävät toimittajat ovat rekisteröityneet yritys- ja yhteisötietolain mukaisesti sekä huolehtineet verojen ja sosiaalimaksujen maksamisesta.

Kaupunki edistää yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden periaatteita hankinnoissa ja kilpailuttamisessa.

Hankinnoista vastaavien yleistä tietoisuutta ihmiskaupasta ja ulkomaisen työvoiman hyväksikäytöstä lisätään.

Helsinki siirtyy käyttämään reilun kaupan periaatteiden mukaisesti tuotettua kahvi ja teetä ja pyrkii aktiivisesti lisäämään muiden reilun kaupan tuotteiden käyttöä. Kaupunki hakee Reilun kaupan kaupungin - arvonimeä.

Kaupunki tekee elinkeinoelämän kanssa yhteistyötä yhteiskuntavastuun edistämiseksi.

Kaupunki pitää tärkeänä veroparatiisien torjuntaa ja välttää yhteistyötä sellaisten yritysten kanssa, joilla on kytkentöjä veroparatiiseihin. Kaupunginhallitukselle valmistellaan helmikuun 2013 loppuun mennessä mm. muiden EU-maiden kokemuksia ja aiempia selvityksiä hyödyntäen selvitys kuntien ja muiden pakallishallinnon toimijoiden nykyisten oikeusnormien mukaisista mahdollisuuksista välttää yhteistyötä tällaisten yritysten kanssa, sekä keinoista hankkia tietoa yritysten kytkennöistä veroparatiiseihin esim. tilintarkastusten ja maakohtaisten raporttien avulla.

Maahanmuutto ja monimuotoisuus

Maahanmuutto Helsinkiin on pysyvä ja vahvistuva kaupunki-ilmiö. Maahanmuuttajien merkitys kaupungin elinvoimaisuuden ja kansainvälisen kilpailukyvyn kehittämisessä tunnustetaan.

Kaupungin maahanmuutto- ja maahanmuuttajapolitiikan tavoitteena on kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointi taustasta ja lähtökohdista riippumatta.

3.9.2012

Pakolaisille, turvapaikanhakijoille ja muille maahanmuuttajille mahdollistetaan pääsy kieliopetukseen vähintään kolmen kuukauden sisällä Helsinkiin saapumisesta sekä kieliopetuksen jatkuvuuteen.

Yhteinen helsinkiläisyys kunnioittaa eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä sekä kaikkien asukkaiden kulttuurisia oikeuksia.

Kaupunki varmistaa, että palvelujen suunnittelussa ymmärretään muunkielisten tarpeet. Palvelutarjonnan tavoitteena on yhdenvertaisten mahdollisuuksien tarjoaminen kaikille helsinkiläisille ja yhtäläinen mahdollisuus hyvään, ihmisarvoiseen elämään turvallisessa ympäristössä.

Maahanmuuttajien kiinnittymistä työmarkkinoille ja laajemmin yhteiskuntaan tuetaan tarjoamalla tarpeen mukaista suomen ja ruotsin kielen opetusta sekä tarjoamalla työharjoittelu- ja oppisopimuspaikkoja. Erityistä huomiota kiinnitetään EU:n ulkopuolelta tulevien työntekijöiden neuvontaan ja aseman parantamiseen työmarkkinoilla. Varmistetaan vaikeasti traumatisoituneiden pakolais- ja turvapaikanhakijalasten ja -nuorten nopea pääsy arviointi- ja kuntoutuspalveluiden piiriin.

Maahanmuuttajien vaikutusmahdollisuuksia parannetaan poistamalla osallistumisen esteitä.

Kansainvälinen yhteistyö

Helsinki edistää Itämeren alueen taloudellista, sosiaalista sekä ympäristön huomioon ottavaa kehitystä. Helsinki vaikuttaa Itämeren alueen aseman vahvistumiseen Euroopan unionissa.

Edistäessään eurooppalaista kilpailukykyä toiminnallaan Helsinki ottaa huomioon kestäväen kehityksen ja eettiset periaatteet.

Globaalisti Helsinki edistää ilmastopoliittisia tavoitteita kohti hiilineutraalia tulevaisuutta ja vie maailmalle yksittäishankkeissa opittua osaamista, esim. energia- ja vesiasioihin liittyvissä kysymyksissä.

Helsinki vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä syrjinnän vähentämiseksi ja hakee UNESCO:n alaisen The European Coalition of Cities Against Racism -verkoston jäsenyyttä.

3.9.2012

Taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta

Päätöksenteko on avointa ja julkista, läpinäkyvyyttä edistetään kaikessa taloudellisessa toiminnassa korruption ja lahjonnan ehkäisemiseksi kaikissa muodoissaan.

Kaupunki on aktiivinen yhteistyössään verottajan, muiden kaupunkien, elinkeinoelämän ja kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta kansallisesti ja kansainvälisesti voidaan ehkäistä harmaata taloutta. Harmaan talouden toimintaohjelman toteutuksesta raportoidaan säännöllisesti kaupunginhallitukselle.

Kaupunki toimii lainarahoituksen hankinnassa ja sijoitustoiminnassa vastuullisesti.

Sosiaalisen kestävyuden, kaupunkilaisten omaehtoisen elämän ja talouden vakauden edistämiseksi kaupunki selvittää miten se voi tukea aikapankkien toimintaa.

Henkilöstö

Työnantajana kaupunki edistää, että monimuotoisuus heijastuu henkilöstön rakenteessa.

Muunkielisten osuutta henkilöstössä lisätään vastaamaan muunkielisten osuutta kaupungin väestössä. Kaupungilla on yhteiskunnallisena toimijana lisäksi vastuu muunkielisten sosioekonomisen aseman parantamisesta mm. työllistymistä ja urakehitystä edistämällä.

Henkilöstön osaamista ymmärtää ja ottaa huomioon monimuotoisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä parannetaan.

Henkilöstön tietoisuutta ihmiskaupan ja sitä lähellä olevien rikosten tunnusmerkeistä ja mahdollisille uhreille olemassa olevista avunsaantimahdollisuuksista lisätään.

3. STRATEGIAN TÄYTÄNTÖÖNPANO JA SEURANTA

Globaalin vastuun strategian tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle vähintään kahden vuoden välein.